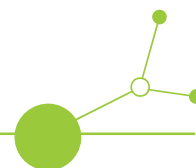

D.3.3.1 Regionalna strategija za ohranjanje in krepitev vitalnosti gozda in funkcionalnosti gozdnih ekosistemov v VGR Kočevsko (SI)

Poročilo regije

D.3.3.1 Regional strategy for safeguarding and enhancing forest health and forest ecosystem functionality in HFR Kočevsko (SI)

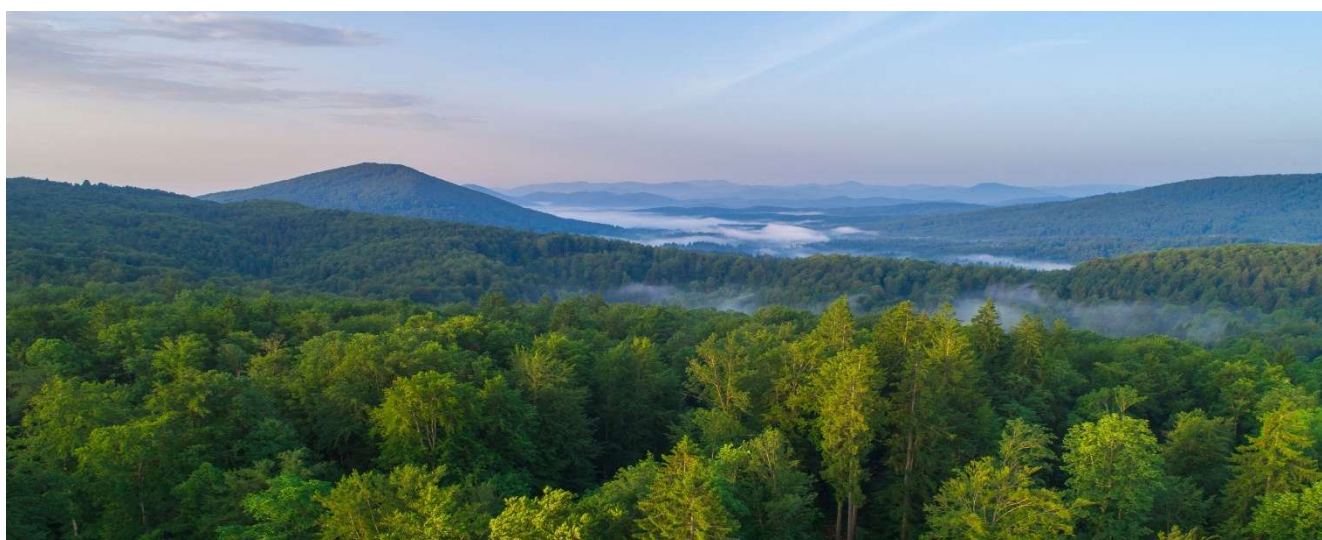
Regional Report

Katja KONEČNIK, Miha VARGA, Svit BRUDAR

Zavod za gozdove Slovenije (SI)
Slovenia Forest Service (SI)

verzija
Oktober 2025

Projekt *Vitalne Gozdne Regije* (CE0100310) deluje v okviru financiranja programa Interreg CENTRAL EUROPE 2021-2027. Usklajeno s prednostno nalogo 2 "*Sodelovanje za bolj zeleno srednjo Evropo*" in obravnava cilj 2.4 "*Varovanje okolja v Srednji Evropi*". Projekt traja od aprila 2023 do marca 2026 s proračunom v višini 2,78 milijona evrov, od katerih se 80 % financira iz ESRR. Projekt vključuje 9 partnerjev iz 6 srednjeevropskih držav s 6 projektnimi regijami in spodbuja zavezanost oblikovalcev politik in odločevalcev. Njegov glavni cilj je varovanje funkcionalnosti gozdnih ekosistemov, spodbujanje ohranjanja biotske raznovrstnosti in zagotavljanje trajnostnega regionalnega razvoja z zagotavljanjem ekosistemskih storitev na podlagi gozdov.

Poročilo o rezultatih je rezultat dejavnosti 3.3. v delovnem sklopu 3 in povzema aktivnosti projektnega partnerja Zavod za gozdove Slovenije za pripravo regionalnih strateških dokumentov za ohranjanje in krepitev vitalnosti gozdov in funkcionalnosti gozdnih ekosistemov v VGR Kočevsko (SI) (D.3.3.1.).

D.3.3.1 *Regionalna strategija za ohranjanje in izboljšanje vitalnosti gozdov in funkcionalnosti ekosistemov v HFR Kočevsko (SI)* je pomemben prispevek za splošno strategijo za ohranjanje in izboljšanje vitalnosti gozdov (D.3.3.2) in osnova za D.3.4.1 *Akcijski načrt za ohranjanje in izboljšanje vitalnosti gozdov v VGR Kočevsko*.

Kazalo vsebine

POVZETEK	5
SUMMARY	6
D.3.3.1 REGIONALNA STRATEGIJA ZA OHRANJANJE IN KREPITEV VITALNOSTI GOZDA IN FUNKCIONALNOSTI GOZDNIH EKOSISTEMOV V VGR KOČEVSKO (SI)	7
1. UVOD	7
1.1. Ozadje	7
1.2. Namen	7
1.2.1. Splošni namen	7
1.2.2. Namen regijske strategije	7
VITALNA GOZDNA REGIJA KOČEVSKO (SI).....	9
IZHODIŠČA.....	11
2. STROKOVNE PODLAGE.....	11
2.1. Območni gozdnogospodarski načrt.....	11
2.2. Gozdnogospodarski načrt za GGE Ravne 2025-2034 (predlog)	11
2.3. Regijske strategije in ostale podlage.....	12
2.4. Generalna strategija vitalnosti gozdov Vitalne Gozdne Regije	13
3. OSNOVNO STANJE.....	13
3.1. Naravne značilnosti regije	13
3.2. Družbeno-ekonomski kontekst.....	13
4. KLJUČNI IZZIVI	14
4.1. Problemi v območnem gozdnogospodarskem načrtu	14
4.2. Problemi v gozdnogospodarskem načrtu za gozdnogospodarsko enoto Ravne 2025-2034 (predlog)	16
4.3. Ključni izzivi za VGR Kočevsko	18
5. PRILOŽNOSTI:.....	19
6. VKLJUČEVANJE DELEŽNIKOV	19
CILJI.....	21
7. STRATEŠKI CILJ.....	21
8. SPECIFIČNI CILJI.....	21
9. KLJUČNE SMERNICE ZA OHRANJANJE VITALNIH GOZDOV IN FUNKCIONALNOSTI GOZDNIH EKOSISTEMOV	21
9.1. Primer dobre prakse - GGN za GGE Ravne 2025-2034 (predlog).....	22
9.1.1. Splošni cilji	23
9.1.2. Usmeritve	23
9.2. Sinergija z generalno strategijo za Vitalne Gozdne Regije - HealthyForestRegions	26
10. PRIPOROČILA ZA CELOTNO VITALNO GOZDNO REGIJO KOČEVSKO.....	26
VIRI:.....	27

Content

SUMMARY (SI)	5
SUMMARY (EN)	6
D.3.3.1 REGIONAL STRATEGY FOR SAFEGUARDING AND ENHANCING FOREST HEALTH AND FOREST ECOSYSTEM FUNCTIONALITY IN HFR KOČEVSKO (SI)	7
1. INTRODUCTION	7
1.1. Background	7
1.2. Purpose	7
1.2.1. General purpose	7
1.2.2. Purpose of the Regional Strategy	7
HEALTHY FOREST REGION KOČEVSKO (SI)	9
BASELINE	11
2. EXPERT BASES	11
2.1. Regional Forest Management Plan	11
2.2. Forest Management Plan for Forest Management Unit Ravne 2025-2034 (proposal)	11
2.3. Regional strategies and other bases	12
2.4. General Forest Health Strategy for Healthy Forest Regions	13
3. BASIC STATE	13
3.1. Natural features of the regione	13
3.2. Socio-economic context	13
4. KEY CHALLENGES	14
4.1. Problems in the Regional Forest Management Plan	14
4.2. Problems in the Forest Management plan for Forest Management Unit Ravne 2025-2034 (proposal) ..	16
4.3. Key challenges for HFR Kočevsko	18
5. OPPORTUNITIES	19
6. STAKEHOLDER INVOLVEMENT	19
GOALS	21
7. STARTEGIC GOALS	21
8. SPECIFIC OBJECTIVES	21
9. KEY GUIDELINES FOR SAFEGUARDING AND ENHANCING FOREST HEALTH AND FOREST ECOSYSTEM FUNCTIONALITY	21
9.1. Example of good practice -FMP for FMU Ravne 2025-2034 (proposal)	22
9.1.1. General objectives	23
9.1.2. Guidelines	23
9.2. Sinergy with General Forest Health Strategy for Healthy Forest Regions	26
10. RECOMMENDATIONS FOR HEALTHY FOREST REGION KOČEVSKO	26
SOURCES	27

Povzetek

Regionalna strategija, ki jo je pripravil Zavod za gozdove Slovenije v okviru projekta Interreg CE *HealthyForesRegions - Vitalne Gozdne Regije*, predstavlja načrt za ohranjanje in krepitev vitalnosti gozdov ter funkcionalnosti gozdnih ekosistemov v Vitalni Gozdni Regiji Kočevsko.

Namen strategije je nakazati možne pristope za ohranjanje in izboljšanje vitalnosti gozdov za dobrobit ljudi v vitalnih gozdnih regijah, ki so za namen regionalne strategije individualno prilagojene specifični ciljni regiji VGR Kočevsko. Vizija Kočevske kot vitalne gozdne regije je regija z zdravimi, strukturno raznolikimi in odpornimi gozdovi, ki prispevajo k biotski raznovrstnosti, razvoju lokalnih skupnosti in kakovosti življenja prebivalcev.

VGR Kočevsko, ki obsega občine Kočevje, Kostel in Osilnica, meri 648 km², od tega gozdovi pokrivajo 83 % površine. Regija je ena najbolj naravno ohranjenih v Sloveniji, s prevladujočimi bukovo-jelovimi gozdovi, visokim deležem državnega lastništva (73 %) in 77 % površine vključenimi v omrežje Natura 2000. Pomemben del regije predstavljajo pragozdovi in gozdni rezervati, med njimi območje UNESCO svetovne naravne dediščine Pragozd Krokar. Predstavljen je okvir pilotnega območja gozdnogospodarske enote Ravne.

Strategija temelji na ključnih strokovnih dokumentih: GGN za GGO Kočevje 2021-2030, GGN GGE Ravne 2025-2034, Generalna strategija za VGR, administrativno - institucionalne analize in priporočila HFR (D.3.2.1, D.3.2.2).

Med glavnimi izzivi regije so: podnebne spremembe, prenamnožitve podlubnikov, ujme, neuravnotežena zgradba sestojev, težave z naravno obnovo jelke in plemenitih listavcev, paša divjadi ter nizka aktivnost zasebnih lastnikov gozdov. Priložnosti predstavljajo: sklenjeni kompleksi naravno ohranjenih gozdov, tradicija trajnostnega, sonaravnega in mnogonamenskega gospodarjenja, velik delež državnih gozdov, dobro razširjena mreža gozdnih rezervatov in ekocelic, velik delež Natura 2000 območij, sredstva iz gozdnega sklada in programov razvoja podeželja za sofinanciranje gojitvenih, varstvenih in ostalih del ter nakupa opreme v zasebnih gozdovih.

Strateški cilj je ohranjanje in krepitev vitalnosti gozdov za dolgoročno dobrobit ljudi in narave. Med pomembnimi specifičnimi cilji za VGR Kočevsko so: ohranjanje in krepitev vitalnih, odpornih in večnamenskih gozdov, ohranjanje in krepitev trajnostnega, sonaravnega in mnogonamenskega gospodarjenja z gozdovi, krepitev odpornosti gozdov, uravnoteženje razmerja razvojnih faz gozda, vzdrževanje primerne številčnosti divjadi za uspešno pomlajevanje, vključevanje lastnikov in javnosti v trajnostno gospodarjenje (participativni pristopi), ohranjanje ekosistemskih storitev za dobrobit ljudi.

Strategija poudarja ekosistemski pristop, temelječ na naravnih procesih, krepitev ekonomske učinkovitosti trajnostnega izkoriščanja gozdov, povečevanje ozaveščenosti in participativni pristop k upravljanju gozdov, izboljšanje medinstitucionalnega sodelovanja, podpore novih digitalnih tehnologij in strokovne podpore ter vključuje dobre prakse iz GGN GGE Ravne kot pilotnega območja.

Strategija za VGR Kočevsko predstavlja regionalni okvir za trajnostno upravljanje in ohranjanje vitalnosti gozdov, ki povezuje strokovne projektne podlage, območne in lokalne načrte in participativni pristop deležnikov. Je podlaga za pripravo akcijskega načrta (D.3.4.1) in pomemben prispevek k uresničevanju ideje za razvoj *Vitalnih Gozdnih Regij*.

Summary

The Regional Strategy, prepared by the Slovenian Forest Service as part of the Interreg CE project *HealthyForesRegions*, represents a plan for safeguarding and enhancing forest health and forest ecosystem functionality in Healthy Forest Region Kočevsko (SI).

The purpose of the strategy is to indicate possible approaches for safeguarding and enhancing forest health for the benefit of people in HFR, which are individually tailored to the specific target region HFR Kočevsko for the purpose of the regional strategy. The vision of Kočevje as a healthy forest region is a region with healthy, structurally diverse and resilient forests that contribute to biodiversity, the development of local communities and human well-being.

HFR Kočevsko, which includes the municipalities of Kočevje, Kostel and Osilnica, covers 648 km², of which forests cover 83% of the area. The region is one of the most naturally preserved in Slovenia, with predominantly beech-fir forests, a high share of state ownership (73%) and 77% of the area included in the Natura 2000 network. An important part of the region are primeval forests and forest reserves, including the UNESCO World Natural Heritage Site Krokavir Virgin Forest. The framework of the pilot area Ravne Forest Management Unit is presented.

The strategy is based on key expert documents: FMP for FMR Kočevje 2021-2030, FMP for FMU Ravne 2025-2034, General Strategy for HFR, administrative and institutional analyses and compilation of recommendations (D.3.2.1, D.3.2.2).

The main challenges of the region include: climate change, bark beetles outbreaks, catches, unbalanced stand structure, problems with the natural regeneration of fir and noble deciduous trees, game grazing and low activity of private forest owners. The opportunities are: large complexes of naturally preserved forests, a tradition of sustainable, close-to-nature and multipurpose forest management, a large share of state forests, a well-extended network of forest reserves and ecocells, a large share of Natura 2000 sites, forest fund and rural development programmes for the co-financing of silvicultural, protection and other works and for purchase of equipment in private forests.

The strategic goal is to safeguard and enhance forest health for the long-term well-being of people and nature. Important specific objectives for HFR Kočevsko include: conservation and strengthening of healthy, resilient and multifunctional forests, conservation and strengthening of sustainable, close-to-nature and multipurpose forest management, strengthening forest resilience, balancing the ratio of forest development phases, maintaining an appropriate abundance of game for successful regeneration, involving owners and the public in sustainable management (participatory approaches), maintaining ecosystem services for the benefit of people.

The strategy emphasizes an ecosystem-based approach based on natural processes, strengthening the economic efficiency of sustainable forest exploitation, raising awareness and a participatory approach in forest management, improving inter-institutional cooperation, support for new digital technologies and expert support, and incorporates good practices from FMP for FMU Ravne as a pilot area.

The strategy for HFR Kočevsko represents a regional framework for sustainable management and safeguarding of forest health, which combines expert project bases, regional and local plans and a participatory stakeholder approach. It is the basis for the preparation of the action plan (D.3.4.1) and an important contribution to the realization of the idea for the development of *Healthy Forest Regions*.

D.3.3.1 Regionalna strategija za ohranjanje in krepitev vitalnosti gozda in funkcionalnosti gozdnih ekosistemov v VGR Kočevsko (SI)

Poročilo regije

Zavod za gozdove Slovenije

1. Uvod

1.1. Ozadje

Projekt *Vitalne gozdne regije (HealthyForestRegions, CE0100310)* poteka v okviru programa Interreg CENTRAL EUROPE 2021-2027. Cilj projekta, med drugimi, je tudi krepitev zavezanosti oblikovalcev politik in odločevalcev k ohranjanju in izboljšanju vitalnosti gozdov ter funkcionalnosti gozdnih ekosistemov. Projekt predstavlja idejo za prehod regij v t. i. vitalne gozdne regije - torej regije, v katerih so gozdni ekosistemi vitalni, odporni in sposobni trajnostno zagotavljati ekosistemske storitve za dobrobit ljudi.

Regionalna strategija za vitalno gozdno regijo (VGR) Kočevsko temelji na analitičnih izhodiščih iz aktivnosti 3.2 in 3.3 delovnega sklopa 3 projekta ter na podlagi obstoječega gozdnogospodarskega in prostorskega okvirja, ki ga predstavljata gozdnogospodarski načrt (GGN) za gozdnogospodarsko območje Kočevje (GGO Kočevje) 2021-2030 in predlog gozdnogospodarskega načrta (GGN) za gozdnogospodarsko enoto (GGE) Ravne 2025-2034. Pri pripravi strategije so upoštevane tudi ugotovitve iz dokumentov D.3.2.1 (Analiza institucionalnega in administrativnega okvirjev v Vitalni Gozdni Regiji Kočevsko), D.3.2.2 (Priporočila za institucionalni in administrativni okvir v Vitalni Gozdni Regiji) in D.3.3.2 (Generalna strategija vitalnosti gozdov Vitalne Gozdne Regije).

1.2. Namen

1.2.1. Splošni namen

Namen strategije je nakazati možne pristope za ohranjanje in izboljšanje vitalnosti gozdov za dobrobit ljudi v vitalnih gozdnih regijah. Strateška vizija gospodarjenja z gozdovi je zaznamovana z ekosistemskim pristopi, ki delujejo tako na ravni gozdnih sestojev kot na širši ravni regije. Pristopi poudarjajo varovanje značilne zgradbe in sestave gozdov, funkcij gozda in ekosistemskih storitev, hkrati pa zagotavljajo ekološko odpornost in koristi za širšo družbo.

1.2.2. Namen regijske strategije

Namen regionalne strategije je podati strategije za ohranjanje funkcionalnosti gozdnega ekosistema, individualno prilagojene specifični ciljni regiji VGR Kočevsko.

Vključuje zbrane predloge za:

- zagotovitev dolgoročnega ohranjanja in krepitev vitalnosti gozdov v regiji Kočevsko,

- izboljšanje odpornosti gozdnih ekosistemov na podnebne spremembe,
- ohranjanje in povečanje sposobnosti gozdov za zagotavljanje ekosistemskih storitev,
- prispevke k trajnostnemu razvoju in dobrobiti prebivalcev regije.

Vizija Kočevske kot vitalne gozdne regije je regija, kjer so gozdovi vitalni, strukturno raznoliki in odporni na vplive podnebnih sprememb ter trajnostno prispevajo k biotski raznovrstnosti, varovanju okolja, razvoju lokalnih skupnosti in kakovosti življenja prebivalcev.

Regijska strategija je podlaga za krepitev medsektorskega sodelovanja, usklajevanje politik in sodelovanje lokalnih deležnikov za skupno upravljanje in razvoj vitalnih, odpornih in večnamenskih gozdov.

Vitalna Gozdna Regija Kočevsko (SI)

Vitalna gozdna regija (VGR) Kočevsko se nahaja v jugovzhodnem delu Slovenije in sodi med najbolj naravno ohranjenimi regijami v Sloveniji. Dokaj pozna poselitev do 14. stoletja povsem gozdnega prostora severnih dinaridov, omejena z dostopom do površinske vode ali izvirov, je ohranila višje ležeče in težko dostopne gozdove na gorskih grebenih dolgo časa nedotaknjene za človeško roko. Tudi komercialno izkoriščanje gozda, ki se je začelo v drugi polovici 19. stoletja, je temeljilo na osnovni različici prebiralnega gospodarjenja, z zapovedanim zagotavljanjem stalne pokrovnosti apnenčastih tal z gozdom. S prvimi gozdnogospodarskimi načrti, že iz leta 1892, so bili nekateri deli gozdov ohranjeni kot pragozdovi, v njih pa vsaka raba izključena.

Naravo VGR Kočevsko zaznamujejo predvsem sklenjeni bukovi in bukovo - jelkovi gozdovi, ki so dom številnim tipičnim dinarskim vrstam rastlin, živali in združb. Med njimi so vse evropske velike zveri (rjavi medved, volk in ris), številne vrste ptic, žuželk in habitatnih tipov Natura 2000.

Velikost VGR Kočevsko je 647,9 km², gozd pokriva 83 % površine (SFS, 2023a).

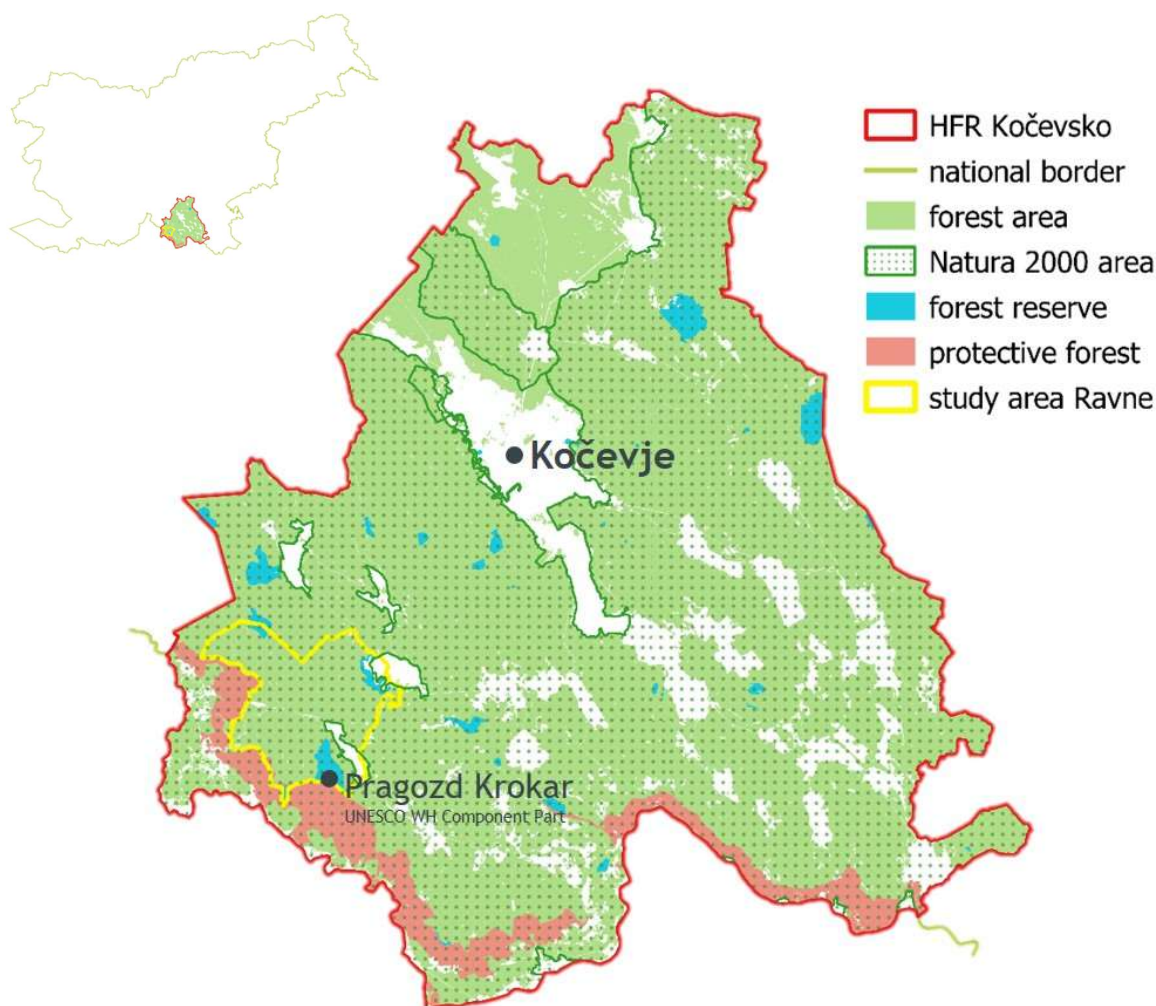

Figure 1: Območje HFR Kočevsko, z gozdnatimi površinami in zavarovanimi območji (pripravil Andrej Vertelj (ZGS), 2023)

V regiji, ki ni formalno določena, poleg občine Kočevje obsega še občini Kostel in Osilnica, živi 16.634 prebivalcev (za datum 01.01.2023) (SURs, 2023). Skoraj polovica jih prebiva v mestu Kočevje, ostali pa so razpršeni v okoli 150 naseljih.

Večina (88 %) gozdov v VGR Kočevsko je večnamensko gospodarjenih gozdov, preostali gozdovi se gospodarijo kot varovalni gozdovi (6,3 % gozdov) ali kot gozdovi s posebnim namenom (3,4 % gozdov) - od teh je 1.020 ha (1,9 % gozdov) zaščitenih kot gozdni rezervati. Med gozdnimi rezervati je tudi Pragozd Krokari, eden od dveh slovenskih sestavnih delov Unescovega seznama dediščine »Starodavni in prvobitni bukovi gozdovi Karpatov in drugih regij Evrope«.

Močno prevladujejo gozdovi v državni lasti (73,3 %). Lokalne občine imajo v lasti 8,1 % gozdov, največ občina Kočevje, preostali gozdovi (18,5 %) so v zasebni lasti.

Povprečna lesna zaloga večnamensko gospodarjenih gozdov je 302 m³/ha, z letnim prirastkom 7,2 m³/ha, in letnim možnim posekom 5,9 m³/ha (79,3 % prirastka).

Gozdovi s posebnim namenom so gozdovi, kjer prevladujejo socialne funkcije. Proizvodnja lesa na teh območjih je manj pomembna, gospodarjenje z gozdom in sprejeti ukrepi so usmerjeni v krepitev drugih funkcij.

Varovalni gozdovi na pobočjih kanjona reke Kolpe imajo manjšo lesno zalogo (157 m³/ha) in nizko intenzivno gospodarjenje (možni posek 0,4 m³/ha letno ali 11,5 % prirastka).

V gozdnih rezervatih s povprečno zalogo lesa 468 m³/ha sečnja ni dovoljena.

77 % območja VGR Kočevsko je del omrežja Natura 2000, poleg večine gozdov pa so vključeni tudi nekateri deli travnikov na visokokraškem območju ter bregovi rek Rinže in Kolpe ter pobočja kanjona Kolpe.

Kot predlog za območja brez ukrepanja je z gozdnogospodarskimi načrti izločenih tudi 4.300 ha gozdov v ekocelicah - izbranih skupin dreves ali sestojev, ki so manj zanimive za izkoriščanje lesa, vendar bolj zanimive za biotsko raznovrstnost, s posebnimi značilnostmi, z več mrtvega lesa ali posebnimi drevesnimi vrstami.

Okvir pilotnega območja gozdnogospodarske enote Ravne

GGE Ravne obsega 2.878,24 ha, kar predstavlja 4,4 % območja VGR Kočevsko.

GGE Ravne ima jasno definiranje meje v okviru gozdnogospodarske razdelitve območja GGO Kočevje. Meje GGE sledijo razmejitvam v naravi (grebeni, poti, ceste), ki pa se ne pokrivajo z administrativnimi mejami katastrskih občin ali mejami v lokalni samoupravi. GGE Ravne tako delno spada v občino Kočevje in delno v občino Osilnica.

Zavod za gozdove Slovenije, partner v projektu *HFR - Vitalne Gozdne Regije*, na območju GGE Ravne izvaja naloge javne gozdarske službe, v okviru nalog in s pooblastili po Zakonu o gozdovih.

Administrativno in organizacijsko so naloge in pristojnosti za izvajanje gospodarjenja z gozdom jasno razdeljene na podlagi Zakona o gozdovih. Odločanje o lokalnih zadevah javnega pomena je v pristojnosti občin Osilnica in Kočevje. Za odločanje v upravnih stvareh iz državne pristojnosti je pristojna Upravna Enota Kočevje.

Izhodišča

2. Strokovne podlage

Kot podlage in izhodišča za pripravo strategije so vključene:

- Analiza institucionalnih in administrativnih okvirjev v Vitalni Gozdni Regiji Kočevsko (D.3.2.1),
- Priporočila za institucionalni in administrativni okvir v Vitalni Gozdni Regiji (D.3.2.2),
- Generalna strategija vitalnosti gozdov Vitalne Gozdne Regije (D.3.3.2),
- Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko območje Kočevje (2021-2030) (območni gozdnogospodarski načrt),
- Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Ravne (2025-2034) - predlog.

2.1. Območni gozdnogospodarski načrt

Območna enota Kočevje je ena od 14 območnih enot v RS Sloveniji. VGR Kočevsko je prostorsko del območne enote Kočevje.

Načrt je potrjen s strani Vlade Republike Slovenije. Dokument na strateški ravni je pomemben instrument gozdarske politike, ki določa strateške cilje gospodarjenja z gozdovi, z upoštevanjem drugih področij (varstvo narave, kmetijstvo in razvoj podeželja):

- opredeljuje temeljne probleme in priložnosti gospodarjenja z gozdovi in lovom ter vključuje strategije za njihovo reševanje in izvajanje;
- opredeljuje površine gozdov s poudarjenimi funkcijami (17 funkcij gozda) in določa izhodišča za odločanje o rabi gozdnih površin (večnamenska vloga gozda);
- zagotavlja trajnostne in sonaravne rabe obnovljivih gozdnih virov;
- opredeljuje cilje in strateške usmeritve za ključna področja gospodarjenja z gozdovi in upravljanja s prostoživečimi živalmi.

2.2. Gozdnogospodarski načrt za GGE Ravne 2025-2034 (predlog)

Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Ravne sledi strategijam gospodarjenja z gozdom za območno enoto Kočevje 2021 - 2030.

Načrt je v postopku sprejemanja na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Je dokument na lokalni ravni, pripravljen za gozdnogospodarsko enoto, za vse gozdove ne glede na lastništvo in velja za obdobje 10 let. Vključuje:

- opredelitev problemov in priložnosti gospodarjenja z gozdovi na lokalni ravni - oblikovanje strategij za njihovo reševanje in izvajanje,
- opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov in določitev izhodišč za odločanje o rabi gozdnega prostora (večnamenska vloga gozda);

- zagotavljanje trajnostne in naravi blizu rabe obnovljivih gozdnih virov; opredelitev največjega dovoljenega sečnja, opredelitev ukrepov za nego in varstvo gozdov in funkcij gozda.

Načrt vključuje naravovarstvene smernice, ki jih pripravlja Zavod RS za varstvo narave in tako služi tudi kot načrt upravljanja območij Natura 2000 v gozdovih GGE Ravne.

Obsega poglavja: opis GGE, predstavitev funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analiza preteklega gospodarjenja in razvoja gozdov, določanje intenzivnosti gospodarjenja z gozdovi, določitev ciljev, usmeritev in ukrepov za gospodarjenje z gozdovi, groba ekonomska ocena gospodarjenja z gozdovi.

2.3. Regijske strategije in ostale podlage

- Nacionalni gozdni program (2007) z Operativnim programom za izvajanje (2022 - 2026)

Nacionalni gozdni program je temeljni strateški dokument za gospodarjenje z gozdovi v Republiki Sloveniji, z Operativnim programom za izvajanje povezan z dokumenti, ki na nižjih ravneh sestavljajo podlago za načrtovanje, izvajanje in spremljanje ukrepov gozdne politike oziroma gospodarjenja z gozdovi.

- Strategija razvoja Slovenije 2030

Strategija razvoja Slovenije 2030 je krovni razvojni okvir države, ki v ospredje postavlja kakovost življenja za vse. S petimi strateškimi usmeritvami in dvanajstimi medsebojno povezanimi razvojnimi cilji postavlja nove dolgoročne razvojne temelje Slovenije, z vključevanjem ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov pa Slovenijo uvršča med države, ki so prepoznale pomen globalne odgovornosti do okolja in družbe.

- Regionalni razvojni program regije Jugovzhodna Slovenija za obdobje 2021-2027

Regionalni razvojni program regije JV Slovenija za obdobje 2021-2027 je temeljni strateški razvojni dokument, ki opredeljuje prioritete na gospodarskem, socialnem, izobraževalnem, javnozdravstvenem, prostorskem, okoljskem in kulturnem področju regije.

- Nacionalni program varstva okolja za obdobje 2020-2030

Z Nacionalnim programom varstva okolja za obdobje 2020-2030 so zaradi doseganja okoljske vizije: »Ohranjena narava in zdravo okolje v Sloveniji in zunaj nje omogočata kakovostno življenje zdajšnjim in prihodnjim generacijam« opredeljene usmeritve, cilji, naloge in ukrepi deležnikov varstva okolja, in sicer:

- dolgoročne usmeritve, cilji, naloge in ukrepi varstva okolja;
- dolgoročne usmeritve, cilji, naloge in ukrepi ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot (Nacionalni program varstva narave);
- državna politika upravljanja z vodami (Nacionalni program upravljanja z vodami);
- ukrepi za doseganje ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030, ki med strateškimi usmeritvami za doseganje kakovostnega življenja prepoznava tudi ohranjeno zdravo naravno okolje;
- usmeritve za načrtovanje in izvajanje politik drugih sektorjev, ki vplivajo na okolje;
- usmeritve in ukrepi za izpolnjevanje mednarodnih razvojnih zavez (predvsem Agende za trajnostni razvoj do leta 2030 (v nadaljnjem besedilu: Agenda 2030);
- usmeritve in ukrepi za izpolnjevanje mednarodnih zavez na področju varstva okolja, ohranjanja narave in upravljanja z vodami.

- Naravovarstvene smernice

Naravovarstvene smernice so strokovno gradivo, s katerim Zavod Republike Slovenije za varstvo narave za območje, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredeli usmeritve in

izhodišča za varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti ter pogoji za varstvo zavarovanih območij.

Splošne naravovarstvene smernice so podlaga za pripravo prostorskih planov, v katerih so zbrane splošne in podrobnejše usmeritve, ki jih določajo posamezni predpisi s področja ohranjanja narave za varstvo naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti. Ustrezajo pojavnosti in lastnostim tistih dobrin in javnih interesov, za varovanje katerih so nosilci urejanja prostora pristojni, oziroma za območja, ki ustrezajo teritorialni organiziranosti njihove dejavnosti.

Posebne smernice se pripravijo za konkretna območja prostorskih aktov, vsebujejo varstvene usmeritve za tako rabo ali izkoriščanje naravnih dobrin, ki ohranja biotsko raznovrstnost, naravno ravnovesje in varuje ekosisteme, varstvene smernice za ohranitev habitatnih tipov in habitatov vrst v ugodnem stanju, varstvene smernice za ohranjanje biotske raznovrstnosti v krajini, ukrepe varstva, varstvene režime in razvojne usmeritve za varstvo ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij ter ukrepe varstva, varstvene režime in razvojne usmeritve za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij.

2.4. Generalna strategija vitalnosti gozdov Vitalne Gozdne Regije

V skladu z zastavljenimi aktivnostmi A.3.1 in A.3.2 je bila razvita generalna strategija za ohranitev in krepitev vitalnosti gozdov v Vitalnih Gozdnih Regijah. Glavni cilj generalne strategije je ohranjanje in krepitev vitalnosti gozdov kot ekosistemov, z namenom ohranjanja dobrobiti in zdravja ljudi v VGR. Strateški vidik gospodarjenja z gozdovi je usmerjen v ekosistemске pristope, ki vključujejo ukrepanje na ravni gozdnega sestoja in širšega prostorskega okvira. Ukrepi poudarjajo ohranjanje primarnih gozdnih struktur, funkcij in storitev, ob hkratnem upoštevanju ekološke odpornosti gozdov ter zagotavljanju koristi družbi znotraj regije.

Generalna strategija predstavlja skupno orodje za oblikovalce politik in odločevalce, ki se zavedajo pomena vitalnih gozdov za dobrobit ljudi in trajnostni razvoj regij.

3. Osnovno stanje

3.1. Naravne značilnosti regije

VGR Kočevsko leži v jugovzhodni Sloveniji in zajema območje med gorami Goteniški Snežnik, Stojna in Rog ter dolino reke Kolpe. Gozd pokriva približno **83 % površine** in predstavlja eno najbolj gozdnatih in naravno ohranjenih regij v Sloveniji.

Glavne naravne značilnosti regije so:

- visoka gozdnatost in velika povezanost gozdnih kompleksov,
- prevlada bukovih, jelovo-bukovih in mešanih gozdov,
- prisotnost varovanih območij (Natura 2000, zavarovana območja, rezervati),
- poudarjena vloga gozdov za uravnavanje vodnega režima, blaženje mikroklimе in vezavo ogljika.

3.2. Družbeno-ekonomski kontekst

Regija se sooča z demografskim upadom, staranjem prebivalstva, omejenimi zaposlitvenimi priložnostmi in omejeno infrastrukturo. Gozd je zato ključni naravni vir, ki povezan z gozdarstvom, gozdno-lesno verigo, turizmom, izobraževanjem in ohranjanjem naravne dediščine lahko predstavlja glavni razvojni potencial.

4. Ključni izzivi

Specifični izzivi, s katerimi se soočamo pri skrbi za ohranjanje vitalnih gozdov v VGR Kočevsko, so prepoznani na osnovi spremljanja stanja gozdov, izvajanja ukrepov v preteklosti in različnih zahtev do gozda, zbranih v okviru postopkov priprave načrtov za usmerjanje razvoja gozdov na različnih nivojih.

4.1. Problemi v območnem gozdnogospodarskem načrtu

Del poglavja 3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi je poglavje o vzdrževanju zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov.

Figure 2: Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sanitarni posek	2	2	2	2
Poškodovanost gozdnega drevja	3	3	3	3
Posegi v gozd in gozdni prostor (P 3.1.6)	4	4	4	4
Objedenost gozdnega mladja	3	2	3	3
Paša v gozdu	4	4	4	4
Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi	3	3	3	3

1: zelo neugodno - manj kot 25 % ciljnega stanja; 2: neugodno - manj kot 50 % ciljnega stanja; 3: ugodno - več kot 50 % ciljnega stanja; 4: zelo ugodno - več kot 75 % ciljnega stanja; *ni podatka

Pri presoji trajnostnega gospodarjenja je ocenjeno, da je stanje med indikatorji za oceno vzdrževanje zdravja in vitalnosti od ciljnega najbolj oddaljeno zaradi močno povečanih količin sanitarnega poseka, v državnih gozdovih tudi zaradi objedenosti gozdnega mladja.

Glavne probleme in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi so definirani na podlagi stanja gozdov, analiz razvoja gozdov in presoje uspešnosti trajnostnega gospodarjenja v preteklih obdobjih ter dodatno prediskutirani z deležniki na delavnici, kjer so jih s pomočjo SWOT analize rangirali ter ustrezno razvrstili po pomembnosti.

Kot problemi so navedeni (ZGS, 2023):

Podnebne spremembe; Podnebne spremembe so vsako leto bolj izrazite in vplivajo na spremembe v naravi, kar posledično pomeni postopno zmanjševanje deleža nekaterih drevesnih vrst in posledično boljše prilagodljivost drugih. To bo dolgoročno pomenilo spremembo v strukturi in deležu drevesnih vrst, najverjetneje povečan delež listavcev in toploljubnih drevesnih vrst. Zmanjševanje deleža iglavcev pomeni problem trajnosti donosa iglavcev ter izginjanje nekaterih živalskih vrst, ki so vezane na iglavce. Kazalnika: sanitarni posek, spremembe v drevesni sestavi.

Naravne ujme; Naravne ujme (žled, veter, lubadar) in drugi nepredvidljivi naravni pojavi kot so pozne spomladanske pozebe, sušna obdobja v času vegetacije in velik obseg padavin, ki padejo v kratkem času, lahko močno prizadenejo gozdove, še zlasti tiste, ki imajo nenaravno drevesno sestavo in neprimerno zgradbo. Na obsežnih ogolelih površinah obstaja nevarnost namnožitve invazivnih vrst. Kazalnika: sanitarni posek, prisotnost invazivnih vrst.

Zasmrečenost sestojev; Pretirano pospeševanje smreke na neprimernih rastiščih, zlasti v podgorskem pasu, je imelo za posledico povečevanje deleža smreke v mešanih sestojih in povečevanje deleža čistih smrekovih sestojev. Zasmrečeni sestoji so zelo občutljivi na podnebne spremembe in naravne ujme. V poškodovanih in oslabiljenih sestojih so zelo pogoste prenamnožitve podlubnikov, ki povzročajo veliko škodo. Kazalnik: obseg varstveno-sanacijskih sečenj.

Poškodovanost drevja in sestojev ter naraščajoče število invazivnih bolezni; Naravne ujme, bolezni in tudi neustrezna izvedba del v gozdovih povzročajo poškodbe na posamičnem gozdnem drevju in celih sestojih. Le-te se kažejo v poškodbah krošenj, pretrganem sklepu krošenj, mehanskih poškodbah debel in poškodbah zaradi bolezni (npr. jesenov ožig, holandska bolezen brešta, sušenje hrasta). Poškodbe zmanjšujejo biološko in mehansko stabilnost in močno povečujejo tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. Kazalnik: poškodovanost drevja.

Problemi z obnovo nosilnih drevesnih vrst; V nekaterih predelih območja je še vedno prisotna problematika preštevilčne rastlinojede divjadi (jelenjadi) in posledično težav pri pomlajevanju nosilnih drevesnih vrst kot so jelka, hrast in plemeniti listavci. Najslabše stanje je v območju jelovo-bukovih gozdov, še zlasti na območju Roga (težave z obnovo jelke in plemenitih listavcev) ter v pasu podgorskih hrastovo bukovjih (težave z obnovo hrasta). Kazalniki: delež drevesnih vrst v mladovju, vrast, popis objedanja gozdnega mladja.

Razmerje razvojnih faz; Razmerje razvojnih faz se še vedno nekoliko odklanja od modelnega stanja. Razlike so se v preteklem desetletju močno zmanjšale, vendar je še vedno premalo drogovnjakov in prevelik delež starejših sestojev v fazi debeljaka. Kazalniki: razmerje razvojnih faz, debelinska struktura.

Velik delež debelega drevja; Zlasti v območju jelovo bukovih gozdov in območju jelovij na kisljih tleh je velik delež debelega manj kvalitetnega drevja kot posledica podaljševanja proizvodnih dob zaradi težav pri naravni obnovi in izpada načrtovanih pomladitvenih sečenj zaradi nujne izvedbe sanacijskih sečenj. Kazalnik: debelinska struktura.

Zmanjšan interes lastnikov gozdov za delo v gozdu in neizvedba načrtovanih del; Nezainteresiranost lastnikov gozdov z drobno gozdno posestjo za delo v svojem gozdu, nerešena lastninska razmerja v gozdovih v lasti lokalnih skupnosti (Občina Osilnica) ter težave pri izvedbi del v gozdovih z mešano lastnino - (solastnino) pomenijo slabšo negovanost sestojev ter težave pri doseganju postavljenih ciljev in posledično neizkoriščenost gozdnega potenciala. Kazalniki: negovanost sestojev, izvedene negovalne sečnje, izvedena gojitvena dela.

Zmanjševanje kakovosti dela in mestoma uporaba neprimerne gozdarske tehnologije, ki pogosto povzroča velike poškodbe gozdnih tal in nestabilnost gozdnih sestojev. Kazalniki: poškodovanost drevja, poškodovanost gozdnih prometnic.

Odprtost gozdov; Odprtost zasebnih gozdov s pretežno drobno gozdno posestjo je v določenih predelih (GGE Kolpska dolina, GGE Mala gora, GGE Travnica gora) še vedno slaba in zaostaja za gozdovi z mešanim lastništvom in za državnimi gozdovi. Manjka predvsem gozdnih vlak. Kazalnik: zgrajene gozdne ceste in gozdne vlake.

Premalo sredstev za vzdrževanje gozdnih cest; razpoložljiva letna sredstva zadostujejo za ca. 40 % potreb po vzdrževanju, kar ima za posledico slabše vzdrževane gozdne ceste. Kazalnik: višina sredstev za vzdrževanje gozdnih cest.

Povečan obisk in neurejanje rekreacije in turizma; Obisk gozdnega prostora se iz leta v leto povečuje, s tem pa se povečujejo tudi motnje, ki so posledica obiskovanja gozda s premalo usmerjanja in nadzora (nabiranje plodov, obiskovanje zavarovanih območij in mirnih con, vožnje z motornimi vozili izven gozdnih cest, ...). Kazalnik: gozdni nadzor, število prijav na inšpekcijske službe.

Vsi navedeni problemi so povezani z ohranjanjem vitalnih gozdov.

4.2. Problemi v gozdnogospodarskem načrtu za gozdnogospodarsko enoto Ravne 2025-2034 (predlog)

V gozdnogospodarskem načrtu za GGE Ravne za obdobje 2025 - 2034 je predstavljena splošna ocena GGE Ravne in stanja gozdov po kriterijih za Vitalne Gozdne Regije:

Pokritost z gozdom:

Gozdnatost GGE Ravne znaša 91,9 %, gozd obsega 2.646,54 ha sklenjenih gozdov, ki predstavljajo 4,9 % gozda VGR Kočevsko. Površina gozda v GGE Ravne se v zadnjem obdobju ni bistveno spremenila.

Vitalnost gozda:

Vitalnost gozdov se presoja iz kombinacije različnih kazalcev: stanja gozdov, ohranjenosti, deleža sanitarnega poseka in načina obnove gozdov.

Glede na gospodarske kategorije je 90,7 % gozdov GGE Ravne večnamenskih gozdov, kar je več kot je delež večnamenskih gozdov v VGR Kočevsko (88,3 %). V GGE Ravne je v primerjavi z VGR Kočevsko delež gozdov s posebnim namenom brez načrtovanega poseka bistveno večji (GGE Ravne 8,0 %, VGR Kočevsko 1,9 %). Manjši kot v VGR Kočevsko pa je delež varovalnih gozdov (GGE Ravne 1,3 %, VGR Kočevsko 6,3 %).

Povprečna lesna zaloga v GGE Ravne znaša 371,5 m³/ha in je za več kot 20 % višja kot povprečna LZ v VGR Kočevsko (302 m³/ha). Bistveno višja je lesna zaloga v večnamenskih gozdovih (GGE Ravne 364,7 m³/ha, VGR Kočevsko 310 m³/ha), tudi v GPN brez načrtovanega poseka (GGE Ravne 494,6 m³/ha, VGR Kočevsko 468 m³/ha). V GGE Ravne je višji tudi prirastek (GGE Ravne 8,1 m³/ha, VGR Kočevsko 7,2 m³/ha).

Gozdovi v GGE Ravne so bistveno bolj naravno ohranjeni, kot je povprečje gozdov VGR Kočevsko.

Ohranjenost gozdov v GGE Ravne v primerjavi z VGR Kočevsko:

	GGE Ravne		VGR Kočevsko	
	Površina (ha)	Delež (%)	Površina (ha)	Delež (%)
Ohranjeni gozdovi (do 30 % spremenjeni)	2.288,94	86,4	31.589	58,6
Spremenjeni (31 do 70 % spremenjen)	218,87	8,3	11.090	20,6
Močno spremenjeni (71 do 90 % spremenjen)	52,36	2	5.545	10,3
Izmenjani (nad 90 % spremenjeni)	86,37	3,3	5.693	10,6
Vsi gozdovi:	2.646,54	100,0	53.917	100,0

Delež sanitarnega poseka v preteklem načrtovalnem obdobju je v celotnem poseku GGE Ravne znašal 18,5 %. Primerjava s 55 % deležem sanitarnega poseka v celotnem poseku GGO Kočevje v obdobju 2011-2020 nakazuje večjo stabilnost in odpornost gozdov v GGE Ravne.

Pomladek se pojavlja na 15,3 % površine, vendar ima prevladujoč delež (76,9 %) pomlajenih površin zaradi nepomlajevanja jelke zgolj zadovoljive zasnove. V pomladku močno prevladuje bukev (85,8 % pomladka), jelka ima zgolj 4,3 % delež. V primerjavi s pomlajevanjem za celotno območje GGO Kočevje v pomladku tudi prevladuje bukev (56,4 %) - 38 % v LZ, z manjšim deležem kot v GGE Ravne, manjši pa je tudi delež jelke (1,7 %). - 18 % v LZ

Pri obnovi gozdov v GGE Ravne se zanašamo predvsem na naravno obnovo. V preteklem obdobju je bilo za obnovo gozdov izvedene samo 0,9 ha sadnje (kot ukrep, izveden v projektu Life Kočevsko), medtem, ko je bila priprava sestojev na naravno obnovo izvedena na 35 ha.

Dobra realizacija načrtovanih gojitvenih in varstvenih del ter del za funkcije podpira ohranjanje vitalnosti gozdov GGE Ravne.

Zaščitena območja:

V GGE Ravne so po Zakonu o gozdovih zaščitena območja gozdnih rezervatov - s strogim režimom varovanja: GR Pragozd Krokra (in z blažjim režimom varovanja: GR Goteniški Snežnik, GR Jezero, GR Firštov rep, GR Krempa, GR Borovec, ki skupaj obsegajo 211,24 ha, kar predstavlja 7,8 % gozdnega prostora ter območja varovalnih gozdov (35,00 ha ali 1,3 % gozdnega prostora).

Po Zakonu o varstvu narave je kot ekološko pomembno območje (EPO) in kot območje Natura 2000 zavarovano celotno območje GGE Ravne. Območja naravnih vrednot: 63V Goteniški Snežnik, 158 Krokra - pragozd, 1335 Krempa, 5380V Loška stena, 4381 Krokra stena, 4382 Taborska stena, 4383 Žurgarska stena, 7652 Kočevska Reka - jezero in 80342 Borovec - gozd obsegajo 497,01 ha, kar predstavlja 18,3 % gozdnega prostora. Na območju GGE Ravne se nahajajo habitatni tipi: 8310 Jame, ki niso odprte za javnost, 91L0 Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*), 91K0 Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)). V GGE Ravne se pojavlja več zavarovanih vrst.

Prisotnost ljudi:

V območje GGE Ravne sta v celoti vključena zaselka Inlauf in Ravne, delno pa naselje Borovec s 45 prebivalci (vključuje tudi zaselka Inlauf in Ravne) in kraj Kočevska Reka z 266 prebivalci.

Gozd na območju GGE Ravne je prosto dostopen za vse, z izjemo zaščitene območij: v gozdnih rezervatih z blažjim režimom varovanja je vstop dovoljen samo po označenih poteh, v gozdnem rezervatu Pragozd Krokra vstopanje ni dovoljeno.

Skrb za vitalnost gozdov:

Ocena stanja vitalnosti gozdov za GGE Ravne je predstavljena v poglavjih Stanje gozdov. Presoja doseganja zastavljenih ciljev iz preteklega načrta ter izvedenih ukrepov in njihovih učinkov, kar vpliva na vitalnost gozda, se spremlja in prikazuje v poglavju Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi, kakor tudi v poglavju Oris zakonitosti razvoja gozdov. Slednje vključuje tudi presojo trajnosti, tako z vidika debelinske strukture in zgradbe sestojev, kot tudi z vidika zagotavljanja vseh funkcij gozda.

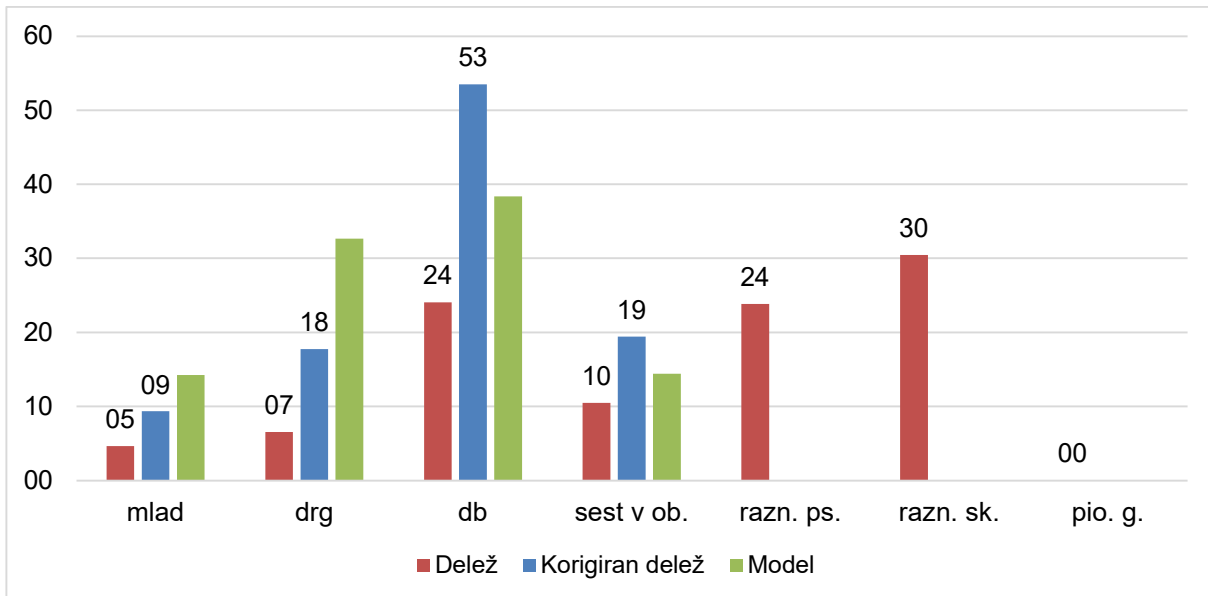
V GGN za GGE Ravne 2025-2034 (predlog) so kot glavni problemi v zvezi z doseganjem trajnosti navedeni:

- nepomlajevanje ključnih vrst v jelovo bukovih gozdovih (jelka, smreka, plemeniti listavci) in posledično prehajanje v enodobnost z bukvijo;
- povečevanje deleža sanitarnega poseka.

V okviru pripravljalnega sestanka na obnovo GGN za GGE Ravne so bili obravnavani še izzivi (ZGS 2024 - interno gradivo):

- Neuravnoteženost razvojnih faz:

Stanje v letu 2015 je kazalo nekoliko premalo mladovij in drogovnjakov ter več kot 50 % raznomernih sestojev.

- Debelinska struktura:

Neugodna debelinska struktura pri iglavcih- problem je jelka, ki se ne pomlajuje.

- Neusklajenost med rastlinskim in živalskim svetom - objedanje:

Predvsem jelenjad ovira naravno obnovo nekaterih vrst (jelka, pl. lst., ...). Težava je najbolj očitna predvsem pri vrstni pestrosti in zgradbi prebiralnih sestojev ter v slednjih posledično tudi v nižjem poseku. Bukve je v pomladku dovolj, manjka jelke in gorskega javorja. Ti vrsti se sicer vraščata v letvenjake, vendar posamično, z zelo nizkim deležem. Ostale drevesne vrste ne preraščajo višino 2 m.

Delež mladovij in pomlajencev je v GGE Ravne zadovoljiv, zasnova le teh pa ne.

Tudi v prihodnje se nadaljuje z enako visokim odstrelom, torej zmanjševanjem številčnosti jelenjadi.

- Poškodbe nastale pri sečnji in spravilu:

Poškodbe nastale pri sečnji in spravilu predstavljajo resen problem ne samo v gozdovih GGE Ravne ampak tudi širše. Problematika je obravnavana na ravni OE, in sicer s povečanjem kontrole pri poseku in spravilu, skupnih delavnicah z upravljavcem državnih gozdov.

- Problem objedanja po polhjih:

Objedajo bukve v letvenjakih in drogovnjakih (pretežno izbrance). Poškodovana drevesa tako še težje kljubujejo poznemu snegu ali žledu. Objedanje polhov predstavlja resen problem na polovici vseh površin obravnavanih RF (razvrednotenje lesa in zaviranje sestojnega prostorninskega prirastka).

Revirni gozdar kot možno rešitev predlaga: večje strnjene površine letvenjakov in drogovnjakov brez nadstojnih bukev, ki še semenijo.

- Bela omela na jelki in srobot:

V preteklih desetletjih je revirni gozdar to reševal z odkazilom okuženih in nevitalnih dreves. Predvideva, da je za porast bele omele razlog tudi v spremembi snežnih razmer.

4.3. Ključni izzivi za VGR Kočevsko

Na podlagi predstavljenih izzivov za GGO Kočevje in GGE Ravne lahko kot ključne izzive za vitalnost gozdov VGR Kočevsko izpostavimo:

Naravne motnje in ujme: vetroloži, podlubniki in drugi škodljivci, suše in vročinski valovi, požarna ogroženost.

Struktura sestojev: starostno neuravnoteženi sestoji, težave z naravno obnovo jelke in plemenitih listavcev, rast neustreznih drevesnih vrst na določenih rastiščih,

Lastniška struktura: razdrobljenost lastništva, nizka zainteresiranost lastnikov za delo v gozdovih, omejene investicije v gospodarjenje.

Družbeno-ekonomski izzivi: nizka dodana vrednost lesa, omejena uporaba lokalnih verig vrednosti, nezadostno vključevanje javnosti, pomanjkanje sodelovanja med sektorji in institucijami.

Naravovarstveni izzivi: Natura 2000, ohranitev velikih zveri, kulturna dediščina, vplivi podnebnih sprememb.

5. Priložnosti:

Kot priložnosti pri usmerjanju razvoja gozdov, ki so lahko povezane z ohranjanjem vitalnih gozdov, so v OGGN navedene:

- veliki strnjeni kompleksi dobro ohranjenih gozdov,
- tradicija sonaravnega gozdarstva, strokovnost dela, izobražen in izkušen kader,
- velik delež državnih gozdov, gozdov v lasti lokalnih skupnosti in gozdov v lasti velikih zasebnih lastnikov, kjer je doseganje ciljev gospodarjenja bistveno lažje kot v drobni gozdni posesti,
- dobro razširjena mreža gozdnih rezervatov in ekocelic, ki omogočajo raziskovanje procesov naravi prepuščenih gozdovih,
- velik delež Natura 2000 območij s prisotnostjo redkih, varovanih vrst,
- sredstva iz gozdnega sklada in programov razvoja podeželja za sofinanciranje gojitvenih, varstvenih in ostalih del ter nakupa opreme v zasebnih gozdovih.,

V GGN za GGE Ravne 2025-2034 (predlog) so kot glavne prednosti navedene:

- poudarek na pestrosti življenjskega prostora za rastlinske in živalske vrste (ekocelice brez ukrepanja, gozdni rezervati, mirne cone, habitati)
- dobro pomlajevanje z bukvijo v RGR 1301;
- upoštevanje vseh funkcij gozdov;
- dobra odprtost z gozdnimi cestami in vlakami.

6. Vključevanje deležnikov

Postopki priprave in sprejemanja načrtov za gospodarjenje z gozdovi so participativni.

V postopku priprave in sprejemanja območnih gozdnogospodarskih načrtov je zaradi usklajevanja številnih interesov družbe do gozdov participacija deležnikov zelo pomembna. Postopek priprave aktivno vključuje različne zainteresirane javnosti: predstavnike lastnikov gozdov, zastopnike upravljavcev lovišč,

predstavnik kmetijskega sektorja, služb za varstvo narave, služb za kulturno dediščino, sektorja za upravljanje z vodami, lokalnih skupnosti in tudi druge.

Proces priprave in sprejemanja vseh 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021-2030 se je pričel z zbiranjem pobud lastnikov gozdov in zainteresirane javnosti že konec leta 2019. Formalno je določena participacija deležnikov tudi v okviru javne razgrnitve in javne predstavitve osnutka načrta. Dodatno so se v procesu izdelave območnih gozdnogospodarskih načrtov pripravili dogodki, na katerih so lastniki gozdov in njihovi predstavniki ter ostali deležniki lahko aktivno sodelovali in prispevali k oblikovanju osnutkov območnih načrtov. V celotnem postopku izdelave in sprejemanja območnih načrtov je bilo tako organiziranih 73 dogodkov na nacionalni in regionalni ravni, na katerih je skupno sodelovalo preko dva tisoč predstavnikov različnih deležnikov.

Vzporedno s pripravo območnih gozdnogospodarskih načrtov je potekal tudi proces izdelave okoljskega poročila (v nadaljevanju OP) in dodatka za varovana območja v postopku celovite presoje vplivov na okolje. Osnutek OP je bil skupaj z osnutki območnih načrtov obravnavan na seji Strokovnega sveta ZGS. Z vlogo za izdajo mnenja o ustreznosti OP in sprejemljivosti vplivov območnih načrtov za obdobje 2021-2030 na okolje so bili OP in območni načrti poslani na takratno Ministrstvo za okolje in prostor (MOP). Oba OP sta bila skupaj z območnimi načrti razgrnjena in predstavljena na javnih obravnavah.

Po zaključku javne razgrnitve so se območni sveti ZGS opredelili do pripomb, prispelih v času javne razgrnitve in javne obravnave načrtov. Območni gozdnogospodarski načrti so bili, skladno z omilitvenimi ukrepi iz OP in utemeljenimi pripombami iz javne razgrnitve ter javnih obravnav, dopolnjeni in poslani v nadaljnji postopek sprejemanja območnih načrtov. Po izdaji odločb Ministrstva za okolje, podnebje in energijo o okoljski sprejemljivosti vseh območnih gozdnogospodarskih načrtov je 16. novembra 2023 Vlada Republike Slovenije sprejela GGN GGO za obdobje 2021-2030.

Zaradi epidemije korona virusa SarS-Cov-2 je bila v letih 2020 in 2021 večina participativnih aktivnosti izvedenih v digitalni obliki (obveščanje po spletu, zbiranje pobud, spletne predstavitve in delavnice, anketa za deležnike, odnosi z javnostmi). Proces izdelave in sprejemanja območnih načrtov je spremljala komunikacija z lastniki gozdov, ostalimi deležniki in javnostjo. Vzpostavljena je bila namenska spletna stran, na kateri so bila redno objavljena gradiva in novice o procesu. Proces je bil podprt z redno objavo novic na spletni strani in spletnih družbenih omrežjih.

Podoben proces vključevanja deležnikov na lokalni ravni poteka tudi v procesu priprave in izdelave gozdnogospodarskih načrtov za gozdnogospodarske enote.

Proces izdelave GGN za GGE Ravne za obdobje 2025-2034 (predlog) se je pričel v zadnjem letu pred iztekom veljavnosti predhodnega načrta s formalnim povabilom lastnikov gozdov in zainteresirane javnosti k podaji pobud za GGN GGE v obnovi. Pobude so se zbirale tri mesece. Dodatno so bili v neformalnem procesu predstavniki upravljavca državnih gozdov iz podjetja SIDG vključeni v pripravljalni sestanek za izdelavo načrta za GGE Ravne. V letu pred začetkom veljavnosti načrta so bili pridobljene tudi smernice varstva narave, varstva kulturne dediščine in upravljanja z vodami, ki so se smiselno vključevale v osnutek GGN GGE. Za načrt (predlog) je pridobljena tudi odločba Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, da izvedba postopka celovite presoje vplivov na okolje ni potrebna. V septembru 2025 je potekala javna razgrnitev in bila izvedena javna obravnava osnutka načrta, kamor so bili povabljeni lastniki gozdov, predstavniki lokalnih skupnosti in zainteresirana javnost, ki so imeli možnost podaje pripomb in predlogov na načrt. Do prejetih pripomb in predlogov se je opredelil svet območne enote Kočevje Zavoda za gozdove Slovenije in jih smiselno vključil v predlog načrta. Načrt je trenutno v postopku pridobivanja vseh potrebnih mnenj, po pridobitvi bo načrt s pravilnikom sprejel minister, pristojen za gozdarstvo.

Cilji

7. Strateški cilj

Ohranjanje in krepitev vitalnosti gozdov za dolgoročno dobrobit ljudi in narave.

8. Specifični cilji

Za VGR Kočevsko so pomembni specifični cilji:

- Ohranjanje in krepitev vitalnih, odpornih in večnamenskih gozdov.
- Ohranjanje in krepitev trajnostnega, sonaravnega in mnogonamenskega gospodarjenja z gozdovi.
- Krepitev odpornosti gozdov na vplive podnebnih sprememb.
- Povečanje deleža mlajših razvojnih faz in uravnoteženje razmerja razvojnih faz gozda.
- Krepitev uspešnosti naravne obnove ključnih avtohtonih vrst.
- Vzdrževanje primerne številčnosti divjadi za uspešno pomlajevanje.
- Razvoj trajnostnih gozdno-lesnih verig in povečevanje dodane vrednosti lesa.
- Vključevanje lastnikov in javnosti v trajnostno gospodarjenje (participativni pristopi).
- Spodbujanje medsektorskega sodelovanja in vključevanja deležnikov.
- Izboljšanje institucionalne in organizacijske podpore za trajnostno gospodarjenje z gozdovi.
- Ohranjanje ekosistemskih storitev (ponor ogljika, voda, biotska raznovrstnost, rekreacija,..) za dobrobit ljudi.

Vizija upravljanja z gozdom v VGR Kočevsko:

Gospodarjenje z gozdom je trajnostno, sonaravno in mnogonamensko, temelji na znanju, vključuje lokalne skupnosti in prispeva k trajnostnemu razvoju regije.

9. Ključne smernice za ohranjanje vitalnih gozdov in funkcionalnosti gozdnih ekosistemov

Ključne smernice za ohranjanje vitalnih gozdov in funkcionalnosti gozdnih ekosistemov v VGR Kočevsko lahko opredelimo z ekološkega, ekonomskega socialno-kulturnega in institucionalno - administrativnega vidika.

Ekološke smernice:

- Varstvo biotske raznovrstnosti.
- Ohranjanje naravne sestave in strukture gozdov.
- Sanacija in prilagoditev na biotske in abiotske motnje (ujme, vetrolomi, gradacije podlubnikov, suše, požari).

- Krepitev in spodbujanje naravne obnove, spodbujanje jelke, plemenitih listavcev, hrasta z uporabo ustreznih gozdnogojitvenih ukrepov.
- Uskladitev številčnosti populacij lovne divjadi s cilji pomlajevanja.
- Krepitev ponora ogljika s povečevanjem deleža mlajših in mešanih sestojev.
- Krepitev trajnostnega izkoriščanja in dolgotrajne rabe lesa.

Ekonomске smernice:

- Krepitev in razvoj lokalnih gozdno-lesnih verig.
- Uporaba obstoječih in razvoj novih finančnih mehanizmov za vlaganja v vitalnost gozdov.
- Krepitev gozdne infrastrukture, premišljena vlaganja v gradnjo vlak in cest za dostopnost.
- Krepitev vloge lastnikov gozdov skozi participacijo in strokovno izobraževanje, usposabljanje.
- Združevanje drobnih posesti, povezovanje manjših lastnikov gozda.
- Razvoj ponudbe trajnostnih programov turizma in rekreacije za razvoj podeželja in ustvarjanje zelenih delovnih mest.
- Transparenten proces odločanja in usklajevanja interesov.

Socialno - kulturne smernice:

- Povečanje ozaveščenosti o pomenu zdravih gozdov.
- Uporaba participativnega pristopa (vključevanje lokalnih skupnosti, lastnikov, lovcev, NVO) v procese odločanja o upravljanju.
- Vključevanje prebivalcev in lastnikov v procese odločanja o prostoru.
- Razvoj izobraževalnih programov.
- Ohranjanje in varstvo narave in kulturne dediščine (pragozdovi, Natura 2000, velike zveri, kulturna krajina).

Institucionalno - administrativne smernice:

- Vključitev koncepta Vitalnih Gozdnih Regij v regionalne razvojne dokumente.
- Izboljšanje usklajenosti med ministrstvi, strokovnimi zavodi, ZGS, občinami in regionalnimi razvojnimi agencijami.
- Digitalizacija in monitoring: digitalizacija procesov, uporaba novih tehnologij daljinskega zaznavanja, GIS in podatkov za spremljanje vitalnosti gozdov.
- Interdisciplinarna strokovna podpora.

9.1. Primer dobre prakse - GGN za GGE Ravne 2025-2034 (predlog)

Načela in kriteriji VGR se v veliki meri pokrivajo s sprejetimi strategijami za gospodarjenje z gozdovi v Nacionalnem gozdnem programu in območnih gozdnogospodarskih načrtih, ki se prenašajo in konkretizirajo v ciljih, usmeritvah in načrtovanih ukrepih, zastavljenih za GGN GGE Ravne.

9.1.1. Splošni cilji

Splošni cilji vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki so lahko, upoštevajoč specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGE. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v enoti, cilji območnega gozdnogospodarskega načrta in cilji iz Nacionalnega gozdnega programa.

Proizvodnja lesa; v državnih gozdovih se pod ta cilj šteje zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom lesnopredelovalne industrije in malih predelovalcev (suha roba), v gozdovih z drobno gozdno posestjo pa predvsem les za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje voda; ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, še posebej na vodovarstvenih območjih.

Varovalna in zaščitna vloga gozda ter varovanje pred naravnimi nesrečami; varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. erozijski procesi, poplave).

Lov in dohodek od lova; poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofejev in divjačine. V LPN tudi zaposlitev in socialna varnost.

Ohranjanje gozda kot elementa krajine; ohranjanje strnjениh in redko poseljenih gozdnih kompleksov, ki dajejo krajini vtis prvobitnosti in divjine, z ohranjanjem redkih naselij in kultiviranosti krajine v nižinskem delu enote.

Čiščenje zraka in regulacija klime; ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.

Zagotavljanje ponorov ogljika; zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika.

Rekreacija in turizem; omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti in razvoj trajnostnega turizma.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti, izobraževalne točke) ter načrtno zbiranje podatkov in raziskovanje gozdov (raziskovalne ploskve, gozdni rezervati, mreža stalnih vzorčnih ploskev).

Estetski videz krajine; oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje gozdnih kulis, ohranjanje gozdnih jas, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik

9.1.2. Usmeritve

Splošne usmeritve

Pospešena obnova gozdnih sestojev v katerih se povečujejo tveganja zaradi podnebnih sprememb in potencialnih ujm (skrajšanje proizvodnih dob v odraslih smrekovih sestojih) ter sestojev z najbolj neugodno debelinsko strukturo - (pre)velikim deležem debelega drevja (jelovo-bukovi gozdovi) in sestojev kjer je že kulminiral vrednostni prirastek. Prednost mora imeti naravna obnova, umetna obnova je dopustna le izjemoma (jelka v območju jelovo bukovih gozdov).

Rastiščnim in sestojnim razmeram prilagojena zgradba sestojev: Jelovo-bukovi gozdovi naj imajo skupinsko raznomerno zgradbo, na manj ekstremnih rastiščih tudi malopovršinsko do velikopovršinsko enomerno zgradbo. Zlasti na strmih in močno skalovitih predelih naj bo zgradba prebiralna. V območju smrekovih gozdov naj bo zgradba gozda malopovršinsko do velikopovršinsko enomerna.

Usklajenost rastlinojede divjadi (jelenjadi) z okoljem: Zlasti na območju LPN se mora številčnost jelenjadi in srnjadi zmanjšati na mero, da bo zagotovljeno ustrezno pomlajevanje in preraščanje vseh po naravi prisotnih drevesnih vrst, še posebej jelke in plemenitih listavcev v območju jelovo bukovih gozdov.

Negovanost sestojev: Povečati delež negovanih sestojev, še posebno v mlajših razvojnih fazah. Dopolniti tradicionalni koncept visokih redčenj predvsem z izbiro manjšega (končnega) števila izbrancev v mlajših in srednjedobnih predvsem bukovih sestojih (situacijsko redčenje) in strojnim redčenjem. S pravočasnimi ukrepi nege je treba zlasti v predelih pogostejšega pojava žledu in mokrega snega povečati stojnost dreves in povečati delež odpornejših vrst. V raznomernih sestojih s posamezno šopasto zgradbo, v presvetljenih debeljakih in v prebiralnih sestojih se mora bolj izkoristiti avtonega odraslega gozda. Povečati je treba lesne zaloge v debeljakih v optimalni fazi razvoja.

Biotska pestrost in območja Natura 2000: V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe ter zavarovane rastlinske in živalske vrste. Zlasti v območju con živalskih vrst, ki potrebujejo večji delež odmrle biomase (detli, brazdar, ...), je treba ohranjati deleža odmrle biomase, povečati je treba količino odmrlih dreves v C razširjenem debelinskem razredu.

Sanacija poškodovanih gozdov s kombinacijo naravne in umetne obnove predvsem v nižinskem delu enote. Prednost pri obnovi ogolelih površin ima naravna obnova. V primeru neuspele naravne obnove naj se površina zasadi z listavci, izjemoma lahko tudi s smreko kot predkulturo. Kolektivna zaščita z ograjo naj se izvaja le izjemoma. Sestoje listavcev na težje dostopnih predelih poškodovane po naravnih ujmah se lahko prepusti naravnemu razvoju. Pri drugi generaciji smreke na isti površini je treba pri osnovanju sestoja poskrbeti vsaj za 50 % delež listavcev.

Varstvo gozdov pred podlubniki ima prednost na območju zasmrečenih sestojev v nižinskem delu enote. Potrebna je stalna kontrola sestojev, posebej na bolj izpostavljenih - sušnih rastiščih in sprotne sanacija napadenih dreves z izvedbo vseh potrebnih zatiralnih ukrepov. Pri zatiranju podlubnikov naj se daje prednost mletju ali sežiganju sečnih ostankov pred kemičnim tretiranjem.

Zagotavljanje varovalne in hidrološke vloge gozdov: Na strmih in močno skalovitih predelih ter na vodovarstvenih območjih je treba ohranjati stalno pokrovnost tal, raznomerno zgradbo gozda, ohranjati gozdnatost, zagotoviti naravno obnovo gozda ter rastišču primerno sestavo drevesnih vrst.

Ustrezna raba gozdnega prostora: V gozdni krajini je treba ohranjati kompleksnost gozdov, posegi v gozdni prostor niso zaželeni. Vzdrževati je treba obstoječe negozdne površine (košnja gozdnih jas) z namenom ohranjanja ekološke pestrosti in zagotavljanja ostalih funkcij gozda.

Sodelovanje z javnostjo in ostalimi uporabniki v prostoru: Osveščanje in izobraževanje javnosti o pomenu in vlogi gozda v družbi (okrogle mize, radijske oddaje, zloženske, ...). Usmerjanje turističnih in rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru. Sodelovanje s policijo v smislu usklajevanja njihove aktivnosti v prostoru z izvajanjem gozdarskih del.

Varstvo gozdov pred požari: Z vzgojo in opozorilnimi tablamami na vseh večjih vstopih v gozd, pazljivim delom pri ravnanju z odprtim ognjem in dobro organizirano gasilsko službo, se bo zmanjšala verjetnost večjih gozdnih požarov na minimum. V primeru požara je treba ravnati po požarnem načrtu.

Prilagajanje na podnebne spremembe: Pri negi in vnosu s sadnjo naj se izbirajo in pospešujejo drevesne vrste različnih tudi južnejših provenienc in genotipov, drevesne vrste prilagojene na različne rastiščne razmere (bukev, graden, plemeniti listavci) ter drevesne vrste, ki prenašajo višje temperature (črni gaber, mali jesen).

Tehnologija dela: Selektivna izbira in uporaba sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, prilagojenih rastiščnim in sestojnim razmeram, ki povzročajo čim manj motenj v okolju. Večina sečnje se opravi na klasičen način z uporabo motorne žage. Strojna sečnja le na predelih, ki so terensko in sestojno primerni. Večina spravila lesa iz gozda naj se izvede z vlačanjem oziroma izvozom lesa. Povečati je treba delež spravila lesa z izvozom (nižinski del GGE).

Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami: Mestoma še povečanje odprtosti neodprtih predelov gozdov z gozdnimi vlakami. Nedostopne predele s poudarjeno varovalno funkcijo ali večjim deležem ekocelic se ne odpira.

Izobraževanje lastnikov gozdov: njihovo povezovanje v društva in druge večje interesne skupine, ki je usmerjeno v izboljšanje gospodarjenja v zasebnih gozdovih. Lastnike gozdov je treba izobraževati in usposablјati tako na področju gojitvenih in varstvenih del kakor tudi sečnje in spravila lesa. Lastnike je treba seznaniti s pravili varnega dela v gozdu, s sodobnimi tehnologijami in sodobno opremo za delo v gozdu.

Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

V postopku presoje so bile kot tri najpomembnejše ekosistemske storitve opredeljene biotska pestrost, proizvodnja lesa ter turizem in rekreacija, kar sovпада s poudarjenostjo funkcij gozda v GGN GGE Ravne.

Lesnoproizvodna funkcija je v gozdnem prostoru GGE Ravne najbolj poudarjena, podobno tudi lovnogospodarska funkcija.

Ohranjanje in izboljševanje stanja biotske raznovrstnosti je bilo intenzivno tako v preteklosti - preko drugih projektov (npr. Life Kočevsko) - kot tudi zdaj, z aktivnim sodelovanjem ZRSVN pri oblikovanju smernic za gospodarjenje z gozdovi v času veljavnosti naslednjega načrta.

Socialne funkcije so v GGE Ravne izrazito prisotne ob planinskih poti, na območju UNESCO svetovne naravne dediščine Pragozd Krokari s pragozdno potjo Krokari ter ob Orlovi učni poti. Turistična funkcija je na edinstven način poudarjena z vzpostavljenim medvedjo opazovalnico, namenjeno turistični dejavnosti.

Načrt vključuje še:

- Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali,
- Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom,
- Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi,
- Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor in
- Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih.

9.2. Sinergija z generalno strategijo za Vitalne Gozdne Regije - HealthyForestRegions

Na osnovi rezultatov aktivnosti A.3.1 in A.3.2 smo vsi projektni partnerji prispevali k pripravi generalne strategije za ohranjanje in krepitev vitalnosti gozdov.

Izhodišča v skupni generalni strategiji za Vitalne Gozdne Regije je bilo potrebno prilagoditi specifičnim naravnim, družbeno-ekonomskim in administrativno- organizacijskim razmeram v VGR Kočevsko.

V procesu oblikovanja regionalne strategije smo izkoristili obstoječi sistem načrtovanja razvoja gozdov, s poudarkom na participaciji, izkoristili možnosti novih in inovativnih oblik sodelovanja (kartiranje deležnikov, dodatne delavnice, sodelovanje z izobraževalnimi institucijami) ter monitoringa stanja gozdov (ocenjevanje stanja biodiverzitete, ponor in vezava CO₂, daljinsko zaznavanjem z LIDAR snemanjem, aplikacije HF-indeks poskusi ovrednotenja ekosistemskih storitev in izvedbe PES-shem).

10. Priporočila za celotno Vitalno Gozdno Regijo Kočevsko

Obstoječi sistem načrtovanja razvoja gozdov v Sloveniji z zavezo k trajnostnemu, sonaravnemu in mnogonamenskemu gospodarjenju z gozdovi predstavlja dober temelj za ohranjanje in krepitev vitalnosti gozda in ohranjanje funkcionalnosti gozdnih ekosistemov.

Usmerjanje razvoja gozdov temelji na stalnem spremljanju stanja gozdov, skrbnem načrtovanju in izvajanju ukrepov ter preverjanjem učinkov. Zagotavlja vključevanje vseh deležnikov, upošteva raznolikost interesov in zahtev do gozda, ob hkratnem upoštevanju proizvodnih, ekoloških in socialnih funkcij gozda.

Strategija, ki se naslanja na postopke priprave in sprejemanja gozdnogospodarskih načrtih, predstavlja dobro osnovo za skupno zavezo regije Kočevsko k ohranjanju in izboljšanju vitalnosti gozdov. Vzpostavlja temelje za usklajeno, vključujoče in dolgoročno upravljanje z gozdnimi ekosistemi, ki pomembno prispevajo k razvoju regije, biotski raznovrstnosti in dobrobiti prebivalcev.

Viri:

- HFR, 2025. D.3.2.2 Priporočila za institucionalni in administrativni okvir v Vitalni Gozdni Regiji
- HFR, 2025. D.3.3.2 Generalna strategija vitalnosti gozdov Vitalne Gozdne Regije - delovna verzija
- ZGS, 2023. Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Kočevje (2021 - 2030)
- ZGS, 2023. D.3.2.1 Analiza institucionalnih in administrativnih okvirjev v Vitalni Gozdni Regiji Kočevsko
- ZGS, 2024. Gradivo za pripravljalni sestanek za obnovo GGN za GGE Ravne - interno gradivo
- ZGS, 2025. Gozdnogospodarski načrt za gozdnogospodarsko enoto Ravne (2025-2034) - predlog
- ZGS, 2025. Javna razgrnitev in javna obravnava osnutka gozdnogospodarskega načrta za gozdnogospodarsko enoto Ravne za obdobje 2025-2034. Zapisnik.